

Edith van Gameren studeerde maatschappijgeschiedenis aan de Erasmus Universiteit en werkt sinds 1994 als freelance journalist en tekstschrijver. In 2011 maakte ze een overstap naar het onderwijs en begon ze aan de educatieve master aan de Universiteit Leiden.

Handhaven met Hitler

Toen ik net voor de klas stond (dit klinkt als 'opoe vertelt', maar het is slechts enkele maanden geleden) had ik de overtuiging dat ik 14, 23 of 32 pubers met vriendelijkheid en redelijkheid in het gareel zou houden. Mijn vriendelijke redelijkheid zou bij hen automatisch een positieve werkhouding oproepen. En zij zouden nog lang en gelukkig effectief leren en prestaties leveren waarvan eenieder steil achterover zou slaan. Dat alles zonder een kinderachtig en flauw beroep op de regels of een machtwoord te gebruiken. Na een tijdje (plusminus 12 minuten) sloeg de twijfel toe. Redelijkheid bleek minder

'Mijn vriendelijke redelijkheid zou bij hen automatisch een positieve werkhouding oproepen'

aanstekelijk dan ik verwachtte. Ongewenst gedrag tierde iedere les weliger. Er moest iets gebeuren. He bah, dacht ik, regels handhaven, politie-agentje spelen? Gut, dan wordt het wel erg ongezellig in de klas. Daar had ik dit vak toch niet voor gekozen? Consequent optreden, altijd maar ingrijpen bij iedere kleine overtreding leek me meer iets

voor machtsfetisjisten met een overontwikkeld gevoel voor hoe het hoort.

Maar - en zo blijkt maar weer dat we dus wel degelijk iets kunnen leren van de geschiedenis - het kwartje viel uiteindelijk bij mij toen ik de aanloop naar de Tweede Wereldoorlog behandelde. Het verhaal is bekend: na de Eerste Wereldoorlog waren er wat huisregels afgesproken in Europa. Maar in de jaren dertig had niemand zin om politie-agentje te spelen. Want gut, dan zou het wel heel ongezellig worden in Europa. En hoewel door de jaren heen op verschillende manieren over die toegeeflijkheid is gedacht, over een ding is iedereen het eens: als je afspraken niet wilt handhaven, kun je ze net zo goed niet maken. Mijn appeasementpolitiek kwam resoluut ten einde toen ik me dat realiseerde. Als ik telaatkomen, tassen op tafel of telefoons tegenkom in de klas, denk ik niet meer aan gezelligheid, vriendjes blijven of de gevoeligheid van de leerlingen. Nee, ik denk aan Hitler. Niet om te doen wat hij deed natuurlijk. Wel om te doen wat anderen in de jaren dertig nalieten: regels handhaven. Soms moet je een kleine oorlog voeren, om een grote te voorkomen. Ook in de klas.

FOTO: HANS HORDIJK